

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PSYCHOLOGIE

EMOCE

Seminář k psychologii duševního vývoje

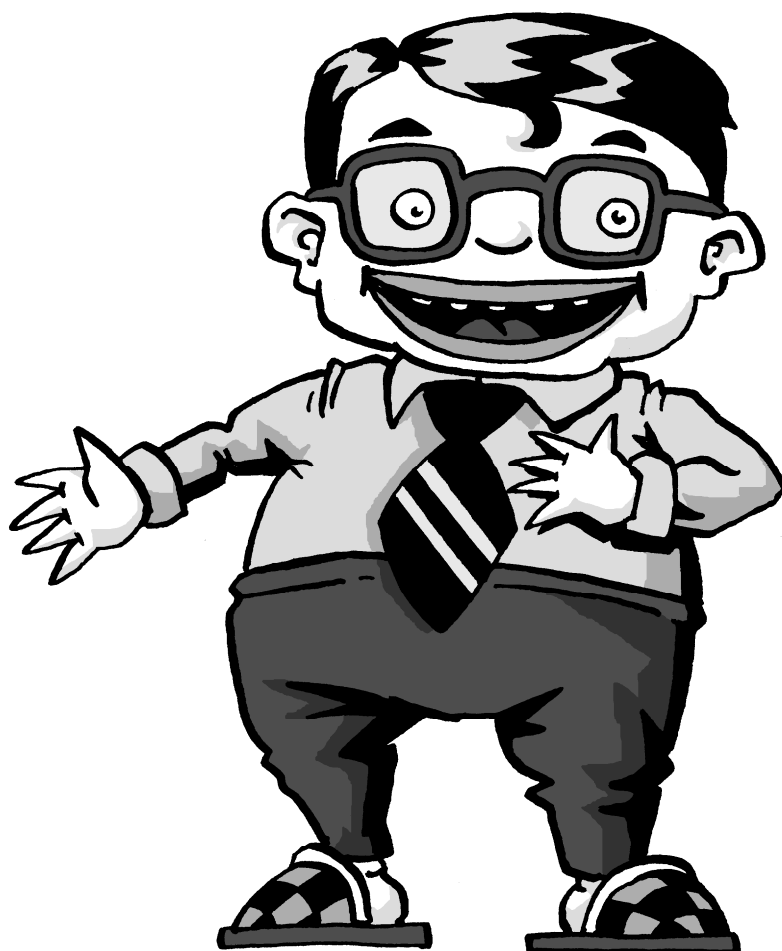

Vypracovala: Pavlína Kopřivová (učo: 252749)

Datum, místo: 17. 5. 2008, Valašské Meziříčí

ÚVODNÍ SLOVO

Téma Emoce jsem si zvolila z několika důvodů. Je to téma zajímavé, každému z nás velmi blízké a přeci je pro mnoho lidí obtížné projevit své emoce a otevřít se okolnímu světu. V dětství jsou naše emoce více rozpoznatelné, dítě nemá potřebu schovávat se do svého vnitřního světa, a proto mi přišlo úžasné, pozorovat děti , jak reagují na nálady ostatních lidí....

CITY OBECNĚ

City jsou všeobecně známé duševní jevy: radost, smutek, vztek, strach, úcta, vzrušení, láska, nenávisť, pohrdání atd. Jejich přesná definice je obtížná (často se setkáváme s termínem emoce, kterým se v psychologii rozumějí city obvykle včetně své fyziologické složky. I tento termín však má u různých autorů různý význam).

City jsou spontánní, je těžké si říci „ teď se budu radovat“ nebo „ teď budu brečet“. Existují prudké výbuchy citů- vášně, i dlouhotrvající citové stavy zvané nálady. City jsou bezprostřední duševní jevy, máme od nich menší odstup než od představ nebo myšlenek

Citový život se vyvíjí. Novorozeně je schopno jen nediferencovaného vzrušení, postupně je u něj možno rozlišit projevy libosti a nelibosti, pak radost, smutek, zklamání atd. Později se rozvíjí soucit a morální city. Dětská citová hnutí bývají chvilková, ještě v pubertě se setkáváme daleko více s prudkostí než s hloubkou citu.

Obyčejně víme, z čeho se radujeme, z čeho jsme smutní, kým pohrdáme. Zvláštní postavení mají v tomto směru nálady. Někdy víme, co nám kazí náladu a jindy ne.

Z jednotlivých citových prožitků se vyvíjejí trvalé citové vztahy k lidem, k určitým činnostem, k sociálním objektům, k hodnotám. Velmi silný citový vztah mají lidé zpravidla k sobě samým.

City jsou jakýmsi kompasem k orientaci vědomé i nevědomé psychické regulace, stejně jako k vytváření žádoucích návyků.

DĚLENÍ CITŮ PODLE ÚROVNĚ

nižší - souvisí s uspokojováním biologických potřeb

vyšší - jsou podmíněny sociálně

Dělení citů podle průběhu :

nálady, afekty a vášně

Nálady - jsou slabé, víceméně trvalé emocionální stavy, které dodávají všem zážitkům určité zabarvení (jsou vyvolávány různými událostmi, které mají pro člověka význam). Kromě toho mají lidé různou trvalou náladu, základní náladu. Proti negativním náladám je možné a nutné bojovat.

Afekty - jsou silné, bouřlivé probíhající city, poměrně krátkodobé. Může to být vztek, zděšení, nadšení, zoufalství apod. Afekty neomlouvají naše jednání.

Vášně - jsou silné, pevné a hluboké city, které se zmocňují celého člověka, ovládají jeho myšlení a činnosti. Vášně mohou člověka ničit (alkohol, karty, hrací automaty...) nebo mu být prospěšné (práce, věda, umění)...

ROZPOZNÁNÍ EMOCÍ U DÍTĚTE

K tomuto úkolu jsem nejprve přemluvila svého kamaráda, aby se svým mladším bratrem nafotil pár fotek, které budou vyjadřovat různé emoce. Některé fotky tedy vznikaly pod mírným nátlakem...

Poté jsem s chlapcem ve věku 3 let (bohužel z nedostatku času pouze s jedním) provedla tento "pokus".

Ke každé fotografii jsem mu položila následující otázky:

- 1) Co si myslíš, že se stalo chlapci na fotce?
- 2) Jak se asi cítí? Co prožívá? Je mu dobře nebo špatně?
- 3) Cítil jsi se někdy podobně?

Chlapce jsem dříve neznala, a proto se mnou zpočátku příliš nekomunikoval. Dokázal rozpoznat základní emoce, někdy nedokázal přesně vyjádřit o jakou se jedná. Na otázky odpovídal sice stroze, ale i tak se rozvykládal o tom, jak byl rád, když dostal nové auto, nebo naopak brečel, když spadl a rozbil si koleno.

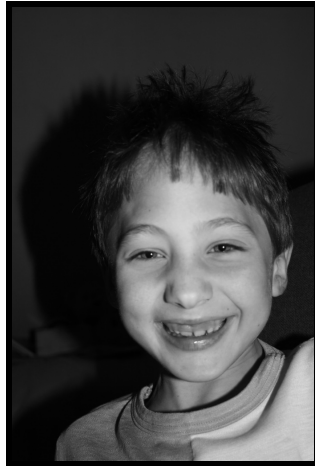
Myslím, že v tomto věku dítě dokáže rozlišit určité emoce, ale obtížnější je sdělit to slovy. Velkou úlohu také sehrálo to, že jsme se neznali již dříve, myslím, že by byl méně stydlivý a více upovídaný.

FOTKY JEDNOTLIVÝCH EMOCÍ

Fotky použité při „pokusu“ s chlapcem.

smutek/pláč

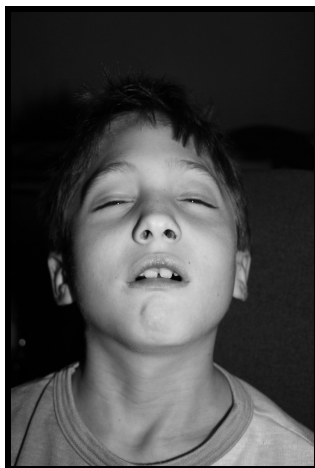
radost/smích

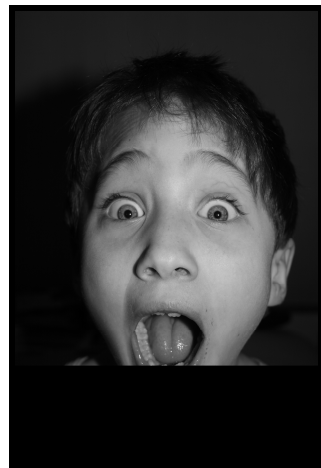
smutek/ úzkost

zlost/zuřivost

únava

strach

ZDROJE

Námět z materiálů do předmětu psychologie duševního vývoje

Nekonečný Milan, *Psychologie osobnosti*, Academia, Praha 1997, ISBN: 80-200-0525-0

Čáp Jan, *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*, ISV, Praha 1996, ISBN: 80-85866-15-3

Říčan Pavel, *Psychologie osobnosti*, Bratislava 1982

<http://www.psychotesty.kvalitne.cz/emoce-city-4.html>

ilustrace: Youry

foto: Kostra

